

RESURSSIVIISAS KIERTOTALOUDEN TIEKARTTA

- KOHTI RESURSSIVIISASTA PORI 2030

**RESURSSIVIISAS
PORI**

LIFE15 IPE FI 004

Circwaste-hanke saa EUIsta rahoitusta, jolla hankkeen materiaalit on tuotettu. Materiaaleissa esitetty sisältö edustaa kuitenkin ainostaan hankkeen omia näkemyksiä, joista EU:n komissio ei ole vastuussa.

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	3
2.	Porin resurssiviisas kiertotalouden tiekartta	5
2.1.	Kestävän kehityksen työ Porissa	6
2.2.	Tiekartan laatimisen prosessi	8
2.3.	Tavoitteista jalkautumiseen ja raportointiin	9
2.4.	Sanasto	10
3.	Tiekartan teemat, tavoitetilat ja toimenpiteet	13
3.1.	Kestävyysosaamisen teema	16
3.1.1.	Muutosjohtamisen tavoitetila 2030 ja toimenpiteet	17
3.1.2.	Hankintojen tavoitetila 2030 ja toimenpiteet	18
3.1.3.	Rakentamisen tavoitetila 2030 ja toimenpiteet	19
3.1.4.	Kaupunkisuunnittelun ja maankäytön tavoitetila 2030 ja toimenpiteet	20
3.1.5.	Luonnonvarojen ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteet 2030 ja toimenpiteet	21
3.2.	Kestävän arjen teema	22
3.2.1.	Arjen kiertotalouden tavoitetila 2030 ja toimenpiteet	23
3.2.2.	Ympäristöosaamisen tavoitetila 2030 ja toimenpiteet	24
3.2.3.	Liikkumisen tavoitetila 2030 ja toimenpiteet	25
3.3.	Kestävän vihreän kasvun teema	26
3.3.1.	Kiertotalouden liiketoiminnan tavoitetila 2030 ja toimenpiteet	27
3.3.2.	Uusiutuvan energian tavoitetila 2030 ja toimenpiteet	28
3.3.3.	Yhteistyön tavoitetila 2030 ja toimenpiteet	29
4.	Yhteenveto	30
5.	Liitteet	31

1. JOHDANTO

Porin kaupungin toimintaa ja johtamista ohjaa kaupunginvaltuuston huhtikuussa 2022 hyväksymä Pori 2030 -strategia. Strategia nimensä mukaisesti vie Porin 2030 -luvulle, ja sen johtoajatuksena on "Sujuvan arjen ja kestävä kasvun kotikaupunki". Strategiassa linjataan, että Porissa toteutetaan Resurssiviisasta kiertotalouden tiekarttaa, eli tämän dokumentin esittelemää tiekarttaa.

**RESURSSIVIISAS
PORI TARKOITTA
ETTÄ KAUPUNKI
ON HIILINEUTRAALI,
SITOUTUNUT
KIERTOTALOUTEEN
JA LUONNON-
VAROJEN
KESTÄVÄÄN
KÄYTTÖÖN.**

Strategiassa on nostettu esiin porilaiset arvot avoimuus, rakkaus ja rohkeus. Nämäkin ovat ohjanneet tiekarttatyötä:

Tiekarttaa on rakennettu avoimesti, ottamalla porilaiset mukaan niin asukaskyselyiden, asiantuntijaryhmien kuin sidosryhmäyhteistyön kautta.

Tiekartan lujana perustana on rakkaus Poriin, sillä 2030-luvulle tultaessa vain kestävät kiertotalousyhteiskunnat voivat menestyä.

Tiekarttaa on rakennettu rohkeasti, sillä kiertotalousyhteiskunnan ja kestävä yhteiskunnan vaatimat muutokset ovat sellaisia, jotka vaativat rohkeutta ajatella ja tehdä toisin.

Porin kaupunkistrategian painopisteitä on kolme: kasvava, osaava ja hyvinvoiva Pori. Kiertotalouden tiekartta antaa panoksensa jokaiseen näistä painopisteistä. Pori kasvaa kestävästi, koska Porissa osataan toteuttaa vihreän siirtymän mukaisia ratkaisuja ja innovaatioita. Pori on hyvinvoiva, koska kiertotalouden tiekartan mukaiset toimenpiteet luovat mahdollisuuksia hyvinvoivaan ja kestäväan arkeen jokaiselle porilaiselle.

Koko strategian läpileikkaavat teemat ovat digitalisaatio, vastuullisuus, viestintä ja tasapainoinen talous. Näistä Kiertotalouden tiekarttaan voimakkaimmin kytkeytyy vastuullisuus, tarkoittaen kestäväan kehityksen mukaista toimintaa, kuten se strategiassakin on esitetty. Lisäksi Pori 2030 – strategian vastuullisuusteeman kohdassa (s. 12) on erikseen mainittu, että Porin kaupunki toteuttaa ”resurssiviisautta edistävää kiertotalouden tiekarttaa”. Resurssiviisas Pori määrittää strategiassa seuraavasti: ”kaupunki on hiilineutraali, sitoutunut kiertotalouteen ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön.” Myös digitalisaatio on keskeisessä roolissa tiekartassa ja kestävyystyöhön liittyvää tiedolla johtamista kehitetään. Samoin tasapainoinen talous on merkittävässä osassa tiekarttatyötä sekä yhden tavoitteista. Ilman vaikuttavaa ja tavoitettavaa viestintää ei tiekarttatyöstä olisi saavuttamaan päämääriään.

Kansallisista tavoitteista tiekartassa vahvimmin ovat esillä sekä [Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2027](#) että [YK:n Kestäväan kehityksen tavoitteiden Agenda 2030 -ohjelma](#). Kaikkiaan lähes 30 tiekartan toimenpidettä toteuttaa suoraan valtakunnallisen jätesuunnitelman toimenpiteitä sekä myös moni muu epäsuorasti. Suomi on vuodesta 2017 lähtien sitoutunut toimeenpanosuunnitelmin maailmanlaajuisiin Kestäväan kehityksen tavoitteisiin, jotka YK on laatinut. Samoin kuin Pori 2030 –strategia on laadittu Agenda 2030 –tavoitteiden toimiessa viitekehtyksenä, myös resurssiviisas kiertotalouden tiekartta toteuttaa näitä tavoitteita.

Lisäksi tiekartta on laadittu osallistaen laajasti niin porilaisia, kuin Porin kaupungin henkilöstöä ja Porissa toimivia sidosryhmiä.

[Kiertotalouden Green Deal](#) on osa kansallista kiertotalousohjelmaa, jota koordinoi Ympäristöministeriö. Seudullisesti Kiertotalouden Green Dealin laadintaprosessiin on lähtenyt mukaan Porin kaupungin lisäksi Satakuntaliitto. Kyseessä on vuonna 2023 valmisteluvaiheessa oleva kokonaisuus, jonka tarkoituksena on vauhdittaa Suomen ja suomalaisten toimijoiden siirtymistä kiertotalouteen. Porin kaupunki on yksi 22 kunnasta, joka on mukana jo suunnitteluvaiheessa. Yhteensä suunnitteluvaiheen toimijoita on 80, sekä lisäksi Ympäristöministeriö ja Työ- ja elinkeinoministeriö, sekä viisi valtiollista tutkimuslaitosta (SYKE, GTK, LUKE, VTT ja Tilastokeskus).

Tämä Porin kaupungin resurssiviisas kiertotalouden tiekartta toteutettiin Euroopan unionin LIFE-rahoituksen avulla osana Suomen Ympäristökeskuksen koordinoimaa CIRCWASTE – Kohti kiertotaloutta –hankekokonaisuutta, Porin kaupungin osahankkeessa C.11.6.

2. PORIN RESURSSIVIISAS KIERTOTALOUDEN TIEKARTTA

Resurssiviisaalla kiertotalouden tiekartalla tarkoitetaan etenemissuunnitelmaa, jolla edistetään systeemistä muutosta kohti resurssiviisasta Poria. Tiekartta on työkalu, jonka avulla vastataan paikallistasolla kestävyyskriisin haasteisiin. Se kokoaa yhteen ja tekee näkyväksi täysin uusia, kehitteillä olevia sekä jo olemassa olevia kestävyyskäytäntöjä- ja tekoja.

Tämä tiekartta on eri toimialojen ja tahojen yhteistyöstä koostettu tavoite- ja toimenpidekokonaisuus. Tiekartta jalkauttaa Pori strategian visiota ja vie kaupunkia kohti kestäväen kehityksen mukaista sujuvan arjen ja kestäväen kasvun kaupunkia. Toimenpiteitä on tiekartan valmistuessa yhteensä 89. Jokaisen toimenpiteen toteuttamiselle on nimetty vastuutaho, joiden näkemykset toteutuksen yksityiskohdista huomioidaan.

Kiertotalous vaatii eri toimijoiden yhteistyötä. Tiekartan toteuttajina ovat kaupunkikonsernin toimialat, liikelaitokset ja osakeyhtiöt, mutta tulevaisuudessa enenevässä määrin myös muut yhteistyötahot, kuten paikalliset oppilaitokset.

Tämä vuosina 2021–2023 Circwaste-hankkeessa valmisteltu Resurssiviisas kiertotalouden tiekartta on ensimmäinen laatuaan Porissa. Ensimmäisen version toimenpiteiden toteutumisen aikataulu on viimeistään vuoteen 2030 mennessä. Tiekartan tavoitteena on päivittyä ja laajentua kuitenkin tarpeen vaatiessa jo ennen vuotta 2030. Viimeistään vuonna 2030 tiekartta on päivitettävä vastaamaan sen hetken Porin tarpeisiin niin paikallisesta kuin kansallisesta ja kansainvälisestä näkökulmasta. Niin Suomessa kuin globaalisti 2020-luku on alkanut monien ennakoimattomien muutosten myllerryksessä, ja siksi resurssiviisas kiertotalouden tiekartta on joustava ja päivitettävä kokonaisuus. Asetetut tavoitteet vuoteen 2030 ovat kunnianhimon mittareina pysyviä, tai mahdollisia muutoksia asetettaessa ne hyväksytään perusteluineen uudelleen.

2.1. KESTÄVÄN KEHITYKSEN TYÖ PORISSA

Porin resurssiviisas kiertotalouden tiekartta kokoaa yhteen kaupungin ympäristövas-
tuullisuuteen, kiertotalouteen, vähähiilisyys-
teen sekä muuhun kestäväan kehitykseen
tekemät sitoumukset ja muun pitkäjänteis-
en, systemaattisen työn. Kestävyysmurros
on moniulotteinen haaste ja sen edistämi-
seen on useita keinoja. Sitoumukset voivat
esimerkiksi toimia työkaluina tavoitteiden
asettamiseen, tarjota yhteistyöverkostoja
tai vertaisarvioitavaa tietoa omasta toimin-
nasta sekä antaa kansallista tai kansainvä-
listä uskottavuutta. Tiekarttaan kootut
tavoitetilat ja toimenpiteet taas ohjaavat
toimintaa suoraan Porin paikallisesta näkö-
kulmasta.

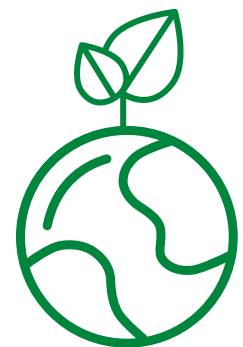
Porin kaupunki on osoittanut edelläkävijyyttä
kestävän kehityksen mukaisen kaupungin rakenta-
misessa jo 1990-luvulta lähtien, erityisesti Teknisel-
lä toimialalla mm. seuraavin sitoumuksin ja ohjel-
min: Kestävän kehityksen KEKE-projekti 1992 alkaen,
Pori 2000 -ohjelma, Aalborgin sopimus 1994 ja
Euroopan kestävan kehityksen kaupungit -kampanja
1996, Porin seudun Agenda 21 -ohjelma vuositu-
hannen taitteessa, sekä Kauppa- ja teollisuusminis-
teriön ja Porin kaupungin vuonna 2000 allekirjoit-
tama energiasäästösopimus.

Myös viimeisen vuosikymmenen aikana Pori
2030 -strategian lisäksi kaupunki on jo
aiemmin ottanut askeleita kestävan kierto-
talousyhteiskunnan rakentamiseen:

- Porin kaupunki on systemaattisesti kasvattanut organisaatioonsa vahvaa resurssiviisauden, ympäristön- ja luonnonsuojelun osaamista ja vaikuttaa alueellisesti tai seudullisesti esi-
merkiksi ympäristöterveydenhuollon, ympäristövalvonnan, jätehuoltoviranomaisen ja joukkoliikenneviranomaisen toiminnan kautta.
- [Circwaste – Kohti kiertotaloutta](#) -hanke-
kokonaisuus, jonka puitteissa myös tämä Resurssiviisas kiertotalouden tiekartta on toteutettu, on ilmentänyt Porin kaupungin sitoutumista kestävyystyöhön vuosina 2016–2023. Hanke on Euroopan unionin LIFE-rahoitusohjelman osarahoittama, ja Suomessa sitä koordinoi Suomen ympäristökeskus SYKE. Hankkeiden kokonaisbudjetti on ollut 1,4 milj. euroa ja tästä 60 % on ollut EU:n LIFE-rahoitusta.
- Vuodesta 2016 lähtien Porin kaupunki on ollut [Hinku-verkoston](#) jäsen. Hinku on ilmastomuutoksen hillinnän edelläkävijäverkosto ja Hinku-kuntana Pori on sitoutunut valtuuston päätöksellä vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Päästövähennys-tavoite on huomioitu myös tiekartan sisällöissä.

- Vuonna 2017 Porin kaupunki on allekirjoittanut [Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen](#). Energiatehokkuussopimusten tavoitteena on saavuttaa Suomen energiatehokkuusveloitteet vapaaehtoisesti sopimusohjalta ilman uutta lainsäädäntöä tai muita pakkokeinoja. Tähän liittyen Tekninen toimiala on laatinut Energia-säästösuunnitelman vuonna 2022.
 - Vuosina 2020–2022 ja jälleen vuosina 2023–2025 Porin kaupunki on osana Euroopan Unionin [Intelligent Cities Challenge](#) ja **Intelligent Cities Challenge 2.0** -ohjelmissa. Porin kaupunki toteuttaa ohjelmaa Green economy and local green deals -teemojen parissa eli keskittyen vihreään talouteen ja paikallisiin vihreän talouden sopimuksiin.
 - Porin kaupunki on solminut Työ- ja elinkeinoministeriön kanssa [Innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen](#) vuosille 2021–2027. Sopimuksen tarkoituksena on vauhdittaa Porin kaupungin toimijuutta kestävän kehityksen saralla, sekä vauhdittaa elinkeinoelämän uudistusta digitalisaation, uusien teknologioiden, hiilineutraaliuden ja TKI-toimintaan panostamisen avulla. Porin kaupungin painopistealueet ovat Teknologiamallit ja kiertotalous sekä Automaatio ja robotiikka.
 - Vuodesta 2008 Porin kaupunki on ollut [Reilun kaupan kaupunki](#) eli saavuttanut Reilun kaupan edistämisyhdistys ry:n määrittelemät kriteerit. [Reilun kaupan kaupungin kriteerien](#) mukaisesti Pori tarjoaa tilaisuuksissaan Reilun kaupan tuotteita, kuten kahvia ja teetä.
 - YK:n kestävän kehityksen toimenpidekokonaisuuden Agenda 2030 -tavoitteiden seurannassa, kansallisessa ja kansainvälisessä vertailussa sekä raportoinnissa Porin kaupunki hyödyntää [MayorsIndicators](#) -raportointityökalua.
 - [ICLEI](#) eli **Local Governments for Sustainability** on maailmanlaajuinen kaupunkien ja muiden paikallisviranomaisten kestävän kehityksen verkosto, jonka jäsen Porin kaupunki on ollut vuodesta 2000.
- Nämä kaikki sitoumukset ja toimenpidekokonaisuudet vievät kaupunkia samaan suuntaan kohti Resurssiviisasta Poria yhdessä tämän Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan kanssa.

2.2. TIEKARTAN LAATIMISEN PROSESSI

Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan laatiminen on aloitettu loppuvuodesta 2021, jolloin tiekarttatyössä aloitti hanketiimi ja kaupunginjohtajan nimeämä työryhmä. Tiekarttatyötä ohjaavan työryhmän asiantuntijajäsenet on nimetty eri toiminta- ja yhteistyöaloilta, jotta tiekartan mukainen toiminta saadaan vakiinnutettua osaksi toimintaa. Circwaste – Kohti kiertotaloutta -hankkeen ohjausryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä. Tiekartta kokoaa yhteen myös viiden Porin kaupungin ja elinkeino- ja kehitysyritys Prizztech Oy:n vuosina 2017–2023 toteutettujen CIRCWASTE-osa-hankkeiden tuloksia.

Tiekarttatyön pohjana ovat toimineet viisi teema- ja neljä toimenpidetyöpajaa, jotka järjestettiin helmikuun 2022 ja tammikuun 2023 välisenä aikana. Yhteensä kaikissa yhdeksässä työpajassa oli yli 180 osallistujaa.

Teematyöpajat olivat kaikille kaupungin työntekijöille avoimia tilaisuuksia, jonka lisäksi työpajoihin kutsuttiin aihekohtaisesti myös muita toimijoita ja asiantuntijoita. Viiden teematyöpajan aiheet olivat Kestävä arki (14.2.22), Kestävä liikkuminen (21.3.22), Kestävä kaupunki / Hankinnat, energia, strategia ja luonto (13.4.22), Kestävä kaupunki / Rakentaminen (25.4.22) sekä Vihreän kasvun Pori (5.5.22). Teematyöpajat toteutettiin etänä yhdessä Turun ammattikorkeakoulun Kiertotalouden liiketoimintamallit -tutkimusryhmän kanssa. Teematyöpajojen tavoite oli tunnistaa tiekarttatyön kannalta keskeiset aihekokonaisuudet sekä tärkeimmät toimijat niiden edistämiseksi.

Neljän toimenpidetyöpajan aiheina olivat Kestävyysosaaminen (3.10.22), Resurssiviisas rakentaminen (7.11.22), Kestävän arjen Pori (28.11.22) sekä

Kestävän kasvun Pori (30.1.23). Toimenpidetyöpajat toteutettiin läsnäolotilaisuuksina yhteistyössä Satakunnan Ammattikorkeakoulun Canemure-hankkeen kanssa ja niissä hyödynnettiin Murrosareena-työpajamenetelmän variaatiota. Työpajojen tavoitteena oli tuoda konkretiaa teematyöpajoissa valikoituneisiin kokonaisuuksiin ja löytää konkreettisia toimenpiteitä, joilla vastuullisuuden, kiertotalouden ja vähähiilisuuden tavoitteita voidaan edistää Porissa. Työpajojen materiaalit on jaettu Resurssiviisas Pori -Teams-kanavalle kaikkien työpajaosallistujien saataville. Osana tiekarttatyötä toteutettiin myös asukaskysely, jonka yli 140 vastauksesta tehtiin nostoja tiekarttaan. Osallistamisen lisäksi asukaskyselyllä haluttiin viestiä tiekarttatyöstä, kiertotaloudesta ja resurssiviisaasta ajesta.

Työpajoista ja asukaskyselystä kootun materiaalin perusteella hanketiimi on luonut tavoitetiloja vuodelle 2030 sekä toimenpide-ehdotuksia. Työpajojen jälkeen sisältöä on muokattu yhteistyössä työryhmän ja useiden kaupungin toimijoiden sekä muiden sidosryhmien kanssa. Sidosryhmäyhteistyössä on keskusteltu toimenpiteiden yksityiskohdista ja sitoutettu vastuutahoja.

Kerätystä materiaalista on lopulta koottu varsinainen tiekartta, josta on laadittu myös sähköinen versio, niin sanottu verkkosivuratkaisu. Tiekartan verkkosivuratkaisua on kehitetty yhteistyössä kaupungin tietohallintoyksikön kanssa.

Valmis tiekartta on kaupunginhallituksen hyväksymä. Hyväksymisen jälkeen tiekartan mukaisen toiminnan jalkauttamista jatketaan ja toimenpiteitä päivitetään niin etenemisen kuin keskeisten uusien toimenpiteiden lisäämisen osalta.

2.3. TAVOITTEISTA JALKAUTUMISEEN JA RAPORTOINTIIN

Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan vaikuttavuus syntyy kunnianhimoisista tavoitetiloista ja konkreettisista toimenpiteistä. Tiekartan tavoitteisiin kuuluu Porin kestävyystyön kehittäminen ja jo olemassa olevien tekojen näkyväksi tekeminen.

Tiekartan laatimisen prosessi (luku 2.2.) on tukenut jalkautumista jo vuodesta 2021 lähtien, kun Kiertotalouden tiekartan työryhmä nimettiin, sitten 9 työpajassa ja tämän jälkeen sidosryhmäkeskusteluissa. Ennen tiekartan hyväksymistä se lähetettiin kommentointikierrokselle kaikille toimialoille sekä muille keskeisille sidosryhmille. Jalkautuminen varmistetaan liittämällä se myös osaksi raportointia.

Varsinaisesta jalkautumisesta, tiekartasta viestimisestä sekä sen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta vastaa kaupungin johto, jokainen kaupungin yksikkö ja vastuutahoiksi nimetyt muut sidosryhmät. Työtä koordinoi ja raportoi vastuutahoilta saadun tiedon perusteella Elinvoima- ja ympäristötoimiala.

Vuosittainen raportointi kattaa sekä tavoitetilojen että toimenpiteiden seurannan. Raportoinnissa arvioidaan etenemisen tilanne toimenpidekohtaisesti. Samalla arvioidaan tiekartan jalkautumista kaupunkiorganisaatioissa.

Seurannassa arvioidaan aikataulun toteutumisen lisäksi laadullisesti sitä, ovatko toimenpiteet riittäviä tavoitetilojen saavuttamiseksi. Raportoinnin yhteydessä voidaan todeta tarve mahdollisten täydentävien toimenpiteiden lisäämiseksi tiekartaan. Myös tiekartan tavoitetilojen ajantasaisuutta arvioidaan raportoinnissa vähintään valtuustokausittain. Elinvoima- ja ympäristötoimiala kokoaa kaikkien vastuutahojen ilmoittamat osuudet raportoinnista ja valmistelee raportin kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.

Tiekartan toteuttaminen on avointa ja ajankohtaista. Tiekartan sisältö on koottu julkiseen verkkosivuratkaisuun Resurssiviisas Pori -sivustolle, jonka avulla tiekartan sisältö on helposti löydettävissä aiheittain. Verkkosivuratkaisu on yhteydessä tiekartan vuosittaiseen raportointiin ja viestintään sekä auttaa esimerkiksi toimenpiteiden etenemisen seurannassa visualisoinnin kautta. Jatkuvan raportoinnin ja samalla työn näkyväksi tekemisen tärkein työkalu onkin resurssiviisas.pori.fi -sivusto. Sivuston ajantasaisuudesta huolehtii toimenpiteiden osalta vastuutahot ja kokonaisuuden osalta Elinvoima- ja ympäristötoimiala.

2.4. SANASTO

Termit kuten kiertotalous ja resurssiviisaus ovat viime vuosina vakiinnuttaneet paikkansa vaihtoehtona lineaariselle talousmallille, joka perustuu ajatukselle tuotteiden valmistuksesta, kuluttamisesta ja pois heittämisestä. Vaikka monet ajatukset resurssiviisaan yhteiskunnan taustalla ovat vanhoja, termit ovat usein paitsi uusia myös laaja-alaisia, eikä kaikille niistä ole vakiintunutta määritelmää. Siksi on koettu tärkeäksi, että Porin resurssiviisaassa kiertotalouden tiekartassa avataan keskeisiä termejä kuten on tiekarttatyön aikana määritelty.

Tämä sanasto on rakennettu hyödyntäen Suomen ympäristökeskuksen [Kiertotalouden termipankkia](#), Suomen itsenäisyyden juhlarahaston Sitran [artikkelia hiilineutraaliin kiertotalouteen liittyvistä käsitteistä](#), Maa- ja metsätalousministeriön [Uusiutuva Suomi -sanakirjaa](#), Ympäristöministeriön sivustoa sekä Ilmatieteen laitoksen, Suomen ympäristökeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen ylläpitämää [Ilmasto-opasta](#).

Hiili-jalanjälki	Hiilijalanjäljellä tarkoitetaan ihmistoiminnan seurauksena syntyneiden ilmastopäästöjen kokonaismäärää. Hiilijalanjälki voidaan laskea esimerkiksi organisaatiolle, yritykselle tai toiminnalle. Mitä pienempi hiilijalanjälki, sitä parempi.
Hiilikädenjälki	Hiilikädenjälki tarkoittaa myönteistä päästövähennystä, joka syntyy, kun käytetään ympäristöystävällisempää tuotetta, palvelua tai prosessia verrattuna alkuperäiseen vaihtoehtoon. Hiilikädenjälki on käsite, jolle VTT ja LUT-yliopisto ovat kehittäneet yritysmaailmaan soveltuvan laskurin. Porin kaupungin strategiassa ja tässä tiekartassa hiilikädenjälki ymmärretään laskuria laajemmin sopivaksi myös kaupungin toimintaan ja esimerkiksi ympäristökasvatukseen: Hiilikädenjäljellä tarkoitamme vähäpäästöisen toiminnan mahdollistamista ja päästöjen vähentämistä tuotteiden, prosessien ja palvelujen uudistamisen avulla. Mitä suurempi hiilikädenjälki, sitä parempi.
Ilmastonmuutos	<p>Ilmastonmuutos aiheuttaa esimerkiksi sään ääriolosuhteiden lisääntymistä kuten rankkasateita, kuivuutta sekä myrskyjen voimistumista. Ilmastonmuutoksella on merkittäviä vaikutuksia esimerkiksi infrastruktuuriin, ruuantuotantoon, liiketoimintaan, yhteiskuntarauhaan ja talouteen niin globaalisti kuin paikallisesti Porissa. Negatiiviset vaikutukset johtuvat usein siitä, että ympäristö ja yhteiskunta eivät ole ehtineet sopeutua muutokseen sen nopeuden takia. Kestävän kehityksen periaatteiden ja kiertotalouden avulla pyritään vastaamaan ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin sekä hillitsemään sitä siten, että luonto ja ihmiset kykenisivät sopeutumaan muuttuvaan ympäristöön.</p> <p>Konkreettisesti ilmastonmuutos tarkoittaa kasvihuoneilmiön voimistumista. Maapallon ilmakehä on elämän elinehto ja se toimii kuten kasvihuoneen katto: ilmakehässä olevat kaasut päästävät läpi auringon säteet, mutta estävät osaa lämmöstä karkaamasta takaisin avaruuteen. Ihmisen toiminnan seurauksena lämmön karkaamista estävien kaasujen määrä ilmakehässä lisääntyy kuitenkin jyrkästi. Puhutaan siis ihmisen aiheuttamista kasvihuonekaasupäästöistä tai ilmastopäästöistä. Tämän takia maapallon ilmasto lämpenee nopeasti. Kolme neljäsosaa ilmastonmuutosta kiihdyttävistä kasvihuonekaasupäästöistä on peräisin fossiilisten polttoaineiden, kuten öljyn, kivihiiilen ja maakaasun poltosta.</p>

Jakamistalous	<p>Jakamistalous on toimintamalli, joka keskittyy tavaroiden käyttömahdollisuuteen niiden omistamisen sijaan. Jakamistaloudessa kuluttaja ostaa itselleen mahdollisuuden käyttää tavaraa sen sijaan, että hän ostaisi tavaransa itselleen. Jakamistalous vähentää tarvetta tuottaa uutta sekä käyttää raaka-aineita. Kaupunkipyöräjärjestelmät ovat Suomessa olleet näkyvä esimerkki jakamistaloudesta. Jakamistaloudella voidaan viitata myös laajemmin erilaiseen yhteiskäyttöön.</p>
Kestävä kehitys	<p>Kestävällä kehityksellä tarkoitetaan yhteiskunnallista kehitystä, jonka tarkoituksena on täyttää nykyisen yhteiskunnan tarpeet samalla mahdollistaen tuleville sukupolville vähintään yhtä hyvät elämisen edellytykset. Kestävä kehitys voidaan jakaa eteenpäin ekologiseen, taloudelliseen, sosiaaliseen ja kulttuurilliseen kestävyysalueeseen. Maailmanlaajuisesti kestäväan kehitykseen liittyviä aiheita käsitellään tavallisimmin Yhdistyneiden kansakuntien (YK) Kestävän kehityksen 17 tavoitteen eli Agenda 2030 tavoiteohjelman kautta, kuten myös Pori kaupunkistrategiassa ja tässä tiekartassa. Kestävyystyö viittaa kestäväan kehityksen edistämiseen tähtääviin toimiin. Kestävyysongelma on ongelma tai haaste, joka on kestävyystyön ja kestäväan kehityksen tiellä ja odottaa ratkaisua.</p>
Kestävyysmurros	<p>Kokonaisvaltainen yhteiskunnallinen muutos, jonka avulla turvataan ympäristön kantokyky ja siten elämän edellytykset maapallolla. Kestävyysmurroksessa tavoitellaan muutosta erityisesti ilmastonmuutoksen, luonnonvarojen ylikulutuksen ja luontokadon haasteiden ratkaisuksi ja niihin sopeutumiseksi. Lisäksi yhteiskunnassa on huolehdittava siitä, että murros tapahtuu oikeudenmukaisesti ja kestävästi kaikilla tasoilla (ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurillinen). Kestävyysmurroksen yhteydessä voidaan puhua myös systemisestä muutoksesta, joka viittaa välttämättömään rakenteiden ja toimintamallien muutokseen.</p>
Kiertotalous	<p>Kiertotalous on tuottamisen ja kuluttamisen malli, jossa olemassa olevat tuotteet ja materiaalit pyritään pitämään käytössä mahdollisimman pitkään. Tuotteen käyttöikä ja elinkaarta voidaan pidentää esimerkiksi jakamisella, uudelleenkäytöllä ja korjaamalla. Kun tuote tulee käyttöikänsä päähän, se kierrätetään ja kerätyt materiaalit käytetään uudelleen tavalla, joka tuottaa niille lisäarvoa. Malli tarkoittaa käytännössä jätteen synnyn minimoimista. Kiertotalous on kuitenkin taloutta ja tuotesuunnittelua laajempi käsite, joka tarkoittaa kokonaisvaltaista muutosta niin kuluttamisen kulttuurissa kuin asenteissa, käyttäytymisessä, toimintamalleissa ja päätöksenteossa. Kestävässä kiertotaloudessa korostetaan, että samalla huomioidaan myös kestäväan kehityksen periaatteet.</p>
Kriittiset raaka-aineet	<p>Euroopan komissio on luonut listan Euroopan Unionille kriittisistä raaka-aineista (critical raw materials, CRM). Kriittiseksi luokitellut raaka-aineet saavuttavat sekä taloudellisen merkittävyyden että toimitusriskin kynnyksarvot. Kriittiset raaka-aineet ovat tärkeitä modernille yhteiskunnalle ja vihreälle teknologialle. Niiden riskit liittyvät esimerkiksi varantojen ja valmistuksen keskittymisestä tiettyihin maihin. Unioni pyrkii vaikuttamaan kriittisten raaka-aineiden heikkoon omavaraisuuteensa kierrättämällä ja lisäämällä tuotantoa.</p>
Luonnon monimuotoisuus, biodiversiteetti	<p>Luonnon monimuotoisuudella, eli biodiversiteetillä tarkoitetaan elämän koko kirjoa: lajien sisäistä perinnöllistä muuntelua, lajien runsautta sekä niiden elinympäristöjen monimuotoisuutta. Sen köyhtymisen eli luontokadon pysäyttäminen on maailmanlaajuisen tavoite. Monimuotoisella luonnolla tulisi olla itseisarvo, mutta samaan aikaan se myös tuottaa ihmisille ja yhteiskunnalle elintärkeitä palveluja, joita kutsutaan ekosysteemipalveluiksi ja joita luontokato uhkaa. Näitä ovat esimerkiksi maaperän hedelmällisyys, tulvasuoja, pölytys, virkistyskäyttö ja erilaiset luonnonvarat.</p>
Luonnonvarojen ylikulutus, luonnonvara	<p>Luonnonvaroja ovat kaikki luonnossa oleva, jota ihmiset hyödyntävät. Osa luonnonvaroista on uusiutuvia kuten esimerkiksi puu, marjat, sienet, kalat ja vesi ja osa uusiutumattomia kuten esimerkiksi öljy, maakaasu, mineraalit ja kiviaines. Luonnonvarojen ylikulutus tarkoittaa, että ihmiskunta käyttää luonnonvaroja enemmän kuin mitä maapallo kykenee tuottamaan. Luonnonvarojen ylikulutus aiheuttaa luontokatoa eli luonnon monimuotoisuuden heikentymistä ja usein myös kiihdyttää ilmastonmuutosta.</p>

Resurssi- viisaus	Kiertotaloudella voidaan edistää resurssiviisasta yhteiskuntaa, joka toimii ympäristön kantokyvyn rajoissa. Resurssiviisauteen kytkeytyy ajatus kaikkien resurssien käytöstä kestäväällä tavalla sekä hyvinvoinnin parantaminen samalla vähentäen ympäristölle ja ihmisille syntyviä haittoja. Resurssilla voidaan tarkoittaa aineellista resurssia kuten luonnonvaroja tai aineetonta resurssia kuten aikaa, sekä esimerkiksi taloudellista resurssia tai henkilöstöresurssia.
Ruoka- hävikki	Alun perin syömäkelpoisen ruuan päätymistä roskiin tai biojätteeksi. Jätelaki velvoittaa kuntia ruokahävikin määrän suunnitelmalliseen pienentämiseen.
Teollinen symbioosi	Teollisella symbioosilla tarkoitetaan kahden tai useamman teollisen laitoksen tai yrityksen läheistä yhteistyötä, jossa laitos hyödyntää raaka-aineenaan toisen laitoksen sivuvirtoja tai jätettä jalostaen siitä uusia tuotteita. Symbioosin laitokset voivat myös hyödyntää toistensa muita resursseja.
Tiekartta	Tiekartta on suunnitelma tulevaisuudesta ja siitä, miten haluttuun tulevaisuuteen päästään. Tiekartan ajatuksena on esittää suunnitelma eri vaiheista, jotka toteuttamalla päästään asteittain tavoitteeseen. Tiekarttaan sisältyy myös ajatus muutoksesta, kehittämisestä ja uuden luomisesta.
Uusiutuva energia	Uusiutuvalla energialla tarkoitetaan uusiutuvista, ei fossiilisista, lähteistä peräisin olevaa energiaa. Näitä ovat esimerkiksi tuuli- ja aurinkoenergia, geoterminen energia ja muu ympäristön energia, vesivoima sekä biokaasu.
Viherpesu	Tuotteen tai palvelun naamioiminen ympäristö- tai ilmastoystävälliseksi, vaikka se sitä ole tai tehdyn ympäristöteon mittakaavan liioittelua suhteessa toiminnan kokonaiskuvaan. Viherpesu on kuluttajan tai kansalaisen harhaanjohtamista.
Vihreä teknologia	Vihreä teknologia (tai clean tech, green tech) on kattotermi teknologialle, jonka tarkoituksena on joko lieventää tai kumota ihmisen negatiivisia vaikutuksia ympäristölle. Vihreän teknologian tarkoitus on usein tarjota ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja nykyisin käytössä olevalle teknologialle.
Vähähiilisyys	Vähähiilisyydellä tarkoitetaan sitä, että yhteiskunnan toiminnoista, tuotannosta ja kulutuksesta aiheutuu mahdollisimman vähän ilmastopäästöjä.
Vähä- päästöinen tai päästötön energia	Pienillä ilmastopäästöillä tai päästöttömästi tuotettu energia, tuotettu uusiutuvilla energianlähteillä, kuten tuulivoimalla, aurinkoenergialla tai ydinvoimalla.
Yhteis- käyttö	Esineiden ja tavaroiden käyttämistä yhteisesti, vuorotellen, jakamalla. Omistussuhde voi olla esimerkiksi kaupungilla, vuokraamalla tai yksityisellä henkilöllä. Tyypillisiä yhteiskäyttöesineitä ovat kirjat ja muu kirjastojen aineisto, vuokrattavat autot, polkupyörät, ja sähköpotkulaudat. Myös esimerkiksi taloyhtiökohtainen yhteisomistus esimerkiksi autoille tai ruohonleikkureille on yhteiskäyttöä. Kts. Jakamistalous.
Ympäristö- merkit ja -sertifikaatit	Ympäristömerkeillä tai -sertifioinneilla tarkoitetaan tuotteelle tai toiminnalle myönnettyä ympäristötekojen laadun todistusta tai laatumerkkiä. Kaikilla merkeillä tai sertifikaateilla ei ole automaattisesti uskottavuutta laadun todistajana. Uskottavan ja todennukaisen merkinnän tunnistaa esimerkiksi siitä, että sen kriteereistä on helposti saatavilla konkreettista tietoa ja sillä on yrityksestä erillinen ulkoinen auditoija, eli säännöllinen valvoja tai tarkistaja. Laadukkaita merkkejä ovat esimerkiksi Joutsenmerkki ja Reilu kauppa.

3. TIEKARTAN TEEMAT, TAVOITETILAT JA TOIMENPITEET

Porin kaupungin resurssiviisas kiertotalouden tiekartta on laaja-alainen kokonaisuus ja sen selkeyttämiseksi tiekartta on jaettu kolmeen teemaan:

**1 KESTÄVYYS-
OSAAMINEN**

**2 KESTÄVÄ
ARKI**

**3 KESTÄVÄ
VIHREÄ KASVU**

Näistä kestävyysosaamisen teema keskittyy Porin kaupunkiorganisaation kestävyysosaamiseen, kestävä arki kuntalaisten kestävä arjen mahdollistamiseen ja kestävä vihreä kasvu kestävä liiketoiminnan ja yhteistyön tukemiseen sekä mahdollistamiseen Porin alueella. Teemat kuitenkin limittyvät myös yhteen.

Jokainen kolmesta teemasta jakaantuu tavoitetiloihin, joita on yhteensä 11. Tavoitetilat kertovat siitä, mihin Porin kaupunki pyrkii vuoteen 2030 mennessä toteuttamalla tiekartan toimenpiteitä. Tavoitetilojen aiheet näet oranssilla rajattuna kuvasta 1. Toimenpiteet, joita on yhteensä 89, on jaoteltu sisältönsä mukaisesti eri tavoitetilojen alle.

Resurssiviisas kiertotalouden tiekartta

Teemat

Kestävyys-
osaaminen

Kestävä arki

Kestävä
vihreä kasvu

Muutos-
johtaminen

Hankinnat

Rakentaminen

Arjen
kiertotalous

Kierto-
talouden
liiketoiminta

Yhteistyö

Kaupunki-
suunnittelu

Luonnon-
varat

Ympäristö-
osaaminen

Liikkuminen

Uusiutuva
energia

Tavoitetilat

Toimenpiteet

Kuva 1
Resurssiviisaan
kiertotalouden
tiekartan sisällön
rakenne

**RESURSSIVIISAS
PORI**

Tässä luvussa esitellään tiekartan teemat, tavoitetilat sekä tiivistelmä jokaisesta toimenpiteestä. Toimenpiteiden koko sisältö löytyy liitetiedostosta, sekä resurssiviisas.pori.fi -verkkosivulta. Toimenpiteet on merkitty siten, että tunnusjärjestelmä sitone sekä teemoihin 1–3 että tavoitetiloihin A–K, ja viimeisenä on juokseva numerointi. Näin ollen toimenpiteiden tunnukset ovat väliltä 1.A.1–3.K.89. Tunnusjärjestelmän avulla voi helposti löytää tässä luvussa esitellyt toimenpiteet liitetiedostosta lisätietojen saamiseksi. Vastaava tunnus toistuu myös Resurssiviisas Pori -sivustolla.

Liitetiedostoon on koottu olennaiset tiedot jokaisesta toimenpiteestä: Toimenpiteen päämäärä, kuvaus, perustelu, vastuutaho yksikkötasolla, aikataulu, mahdollinen arvio budjetista ja mahdollinen mittari. Lisäksi jokainen toimenpide on sidottu Pori 2030 -strategiaan sekä YK:n kestävä kehityksen indikaattoreihin. Kaikki nämä tiedot löytyvät myös resurssiviisas.pori.fi -sivustolta, josta näkee toimenpiteittäin niiden nykytilanteen sekä voi seurata toimenpiteiden etenemistä ja muuta

yhteenvetoa Power BI-visualisointien avulla. Joidenkin toimenpiteiden kohdalla järkevää mittaria ei ole voitu määrittää, ja tällöin toimenpidettä arvioidaan sen etenemisen perusteella.

Liitetiedostossa toimenpiteen kohdalla mainitulla arviolla budjetista tarkoitetaan sellaisen toiminnan rahoittamista, joka ei sisälly nykyiseen talousarviokehikseen, eikä sitä voida tehdä virkatyönä tai osana olemassa olevaa toimintaa. Kyseisten toimenpiteiden osalta rahoituksesta on neuvoteltava erikseen.

Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan toimenpiteet on jaoteltu kolmeen ryhmään niiden nykytilanteen mukaan vuonna 2023. Ryhmittely esitetään väreillä toimenpide-esittelyjen aikataulun yhteydessä. Toimenpiteiden valmistumisvuosi on viimeistään 2030 ellei toisin mainita.

Uusi

Ryhmän toimenpiteet ovat täysin uusia ja ne on kehitetty tiekarttatyön aikana. Toimenpiteissä ei ole tehty aikaisempaa taustatyötä tai sitä on ollut vähäisesti.

Kehitteillä

Ryhmän toimenpiteitä on edistetty joissain määrin jo ennen tiekarttatyötä. Toimenpiteen sitominen osaksi tiekarttaa saattaa olla keskeisessä roolissa toiminnan jatkumisen tai kehittymisen kannalta tai sen esille tuomista. Toimenpiteen taustalla oleva toiminta voi olla kehitteillä tai käynnissä, mutta siihen kirjatut uudet asiat aloitetaan aikataulun mukaisesti.

Toimintatapa
tai meneillään

Tiekarttatyön tarkoitus on tuoda esille myös jo olemassa olevaa kestävyystyötä Porissa. Ryhmän toimenpiteitä on edistetty jo ennen tiekarttaa sekä tiekartasta riippumatta tai ne ovat kiinteä osa kaupungin toimintaa.

3.1. KESTÄVYYS- OSAAMISEN TEEMA

Kestävyysosaamisen teema keskittyy kaupunkiorganisaation kestävyysosaamiseen ja resurssiinsauteen sekä niiden kasvatamiseen. Tahtotilana on, että Pori toimii ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurillisesti kestäväällä tavalla ja että toiminnan perustana on organisaation kokonaisvaltainen resurssiinsaatus.

KAUPUNGIN
TYÖNTEKIJÄT
MUUTOS-
AGENTTEINA

KESTÄVYYS-
OSAAMINEN
NÄKYVIIN JA
KIERTOON

3.1.1. MUUTOSJOHTAMISEN TAVOITETILA 2030 JA TOIMENPITEET

MUUTOSJOHTAMISEN TAVOITETILA 2030

Porin kaupunki tunnustetaan kestävyiden arvojohtajana. Pori 2030 -strategian ja resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan kestävyystavoitteet huomioidaan taloussuunnittelussa ja omistajaohjauksessa sekä strategisissa ohjelmissa. Tiekartalla on vastuutahot ja sen edistymistä seurataan ja

raportoidaan vuosittain. Resurssiviisaustyötä koordinoidaan ja sen tuloksista viestitään. Oikeudenmukainen systeeminen muutos vaatii ajantasaisista kestävyysosaamista ja elinikäistä oppimista sekä hyvien käytäntöjen jalkauttamista. Asukkaiden osallisuudesta huolehtiminen kuuluu kaikille työntekijöille.

TOIMENPITEET 1.A.1-1.A.8		
Alla olevassa taulukossa kerrotaan toimenpiteen otsikko, referaatti ja aikataulu. Liitteestä 1 löytyy tunnuksen avulla toimenpiteiden kaikki muut tiedot, kuten toimenpiteen vastuutahot.		
Numero	Toimenpide ja referaatti	Aikataulu
1.A.1	Toimiala- ja yksikkökohtaiset kestävyiden koulutustarpeet sekä muutosagenttitoiminta Systeeminen muutos vaatii ajantasaisista kestävyysosaamista ja elinikäistä oppimista sekä hyvien käytäntöjen jalkauttamista. Esimerkillä johtamisen nimissä Poriin kaupunki aloittaa oman henkilöstönsä parissa muutosagenttitoiminnan kestävyysosaamisen vahvistamiseksi toimialoittein ja yksiköittäin.	Alkaen 2025
1.A.2	Sitoutuminen kansalliseen kiertotalouden green deal -sopimukseen Poriin kaupunki seuraa Kiertotalouden green deal -sopimuksen valmistumista ja skenaariotyötä, sekä sitoutuu valmistuneeseen sopimukseen, mikäli se tukee Poriin strategiaa ja muita tavoitteita.	Alkaen 2024
1.A.3	Koko Poriin resurssiviisaan kehityskuva ja rakennemalli Ehdytetään yhdyskuntarakenne ml. palvelurakenne ja liikennejärjestelmä tukemaan resurssiviisaita elämäntapoja sekä yritysten sijoittumista. Olemassa olevan rakenteen tehokas hyödyntäminen ja uusiokäyttö ovat olennainen osa resurssiviisaasti toimivaa kaupunkia, joka säästää taloudellisia resursseja, luontoa ja aiheuttaa vähemmän päästöjä.	Alkaen 2025
1.A.4	Omistajaohjauksen sisällöllinen ohjaaminen Kiertotalouden mahdollisimman laaja toteutuminen vaatii toimintamallien jalkauttamista myös Poriin kaupungin strategiaan yhtiöihin. Yhtiöitä koskevat odotukset kirjataan omistajapoliittisiin linjauksiin.	Alkaen 2024
1.A.5	Kiertotalouden tiekartan indikaattorit, seuranta ja raportointi Kestävä kehitys ja tiedolla johtaminen kuuluvat yhteen. Kiertotalouden ja resurssiviisauden mittaaminen ei ole aina suoraviivaista. Sen kehittäminen on kuitenkin tärkeää, koska laadukkaan tiedon avulla tehdään kehitys näkyväksi ja olemassa olevasta tiedosta arvokasta.	Alkaen 2023
1.A.6	Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan edistämisen vakiinnuttaminen Resurssiviisaan yhteiskunnan edistäminen on pitkä prosessi, joka vaatii huomiointia myös CIRCWASTE-hankkeen loppumisen jälkeen. Prosessin jatkuvuus varmistetaan riittävällä henkilöresursseilla.	Alkaen 2023
1.A.7	Alueellisen kierrätysasteen arviointi, nostaminen ja yhteistyö Kehitetään tiedolla johtamista, paikallista seurantadataa, viestintää ja nostetaan jätteiden kierrätysastetta kohti kansallista tavoitetta (yhdyskuntajäte 57 %).	Alkaen 2025
1.A.8	Tunnustetaan resurssiviisauden verkostot Ylläpidetään Satakunnan resurssiviisauden verkostojen yhteyshenkilöiden listausta ja mahdollistetaan oman ryhmän ilmoittaminen listalle. Tietoisuus muiden ryhmien toiminnasta ja teemakohtainen yhteistyö luo vaikuttavuutta.	2025

 Uusi Kehitteillä Toimintatapa tai meneillään

3.1.2.

HANKINTOJEN TAVOITETILA 2030 JA TOIMENPITEET

HANKINTOJEN TAVOITETILA 2030

Kestävien hankintojen toimintamalli mahdollistaa hankintojen operatiivisen johtamisen hankintakategorioiden sekä tavoitteiden toteutumisen, jalkautumisen ja kestävyysosaamisen. Resurssiviisaan kiertotalouden, vähähiilisyden ja luonnonvarojen

kestävän käytön näkökulmasta merkittävimmät hankintakategoriat ovat tunnistettu. Kestävien hankintojen toteutumista seurataan ja vaikuttavista hankinnoista viestitään. Hankinnoilla edistetään kestävä ruokajärjestelmää.

TOIMENPITEET 1.B.9-1.B.17		
Alla olevassa taulukossa kerrotaan toimenpiteen otsikko, referaatti ja aikataulu. Liitteestä 1 löytyy tunnuksen avulla toimenpiteiden kaikki muut tiedot, kuten toimenpiteen vastuutahot.		
Numero	Toimenpide ja referaatti	Aikataulu
1.B.9	Kestävien hankintojen toimintamalli Julkiset hankinnat nähdään osana muutosjohtamista. Operatiiviseen toimintaan on luotu ohjeistus siitä, mitä kaupunkistrategian mukaiset kestävät hankinnat ovat ja miten niitä edistetään hankintakategorioiden mukaisesti. Hankintojen vaikutukset huomioidaan laajemmassa yhteiskunnallisessa mittakaavassa.	2026
1.B.10	Vaikuttavista hankinnoista viestiminen Kestävistä hankinnoista viestitään ja niille luodaan viestintäsuunnitelma. Lisätään tietoisuutta kaupungin hankintojen kestävyysvaikutuksista ja yhteiskuntavastuun toteutumisesta hankinnoissa.	Alkaen 2025
1.B.11	Edistetään kestävä kehityksen liiketoimintaa julkisilla hankinnoilla Julkisten hankintojen avulla on mahdollista edistää kestävä kehityksen mukaisia ratkaisuja etenkin niillä aloilla, joissa kunta-ala on merkittävä hankkija.	2026
1.B.12	Hankinnoilla työllistämisen toimintamalli Porin kaupunki käyttää hankinnoilla työllistämisen toimintamallia ja hyödyntää sitä aina mahdollisuuksien mukaan. Toimenpide edistää sosiaalista kestävyttä ja työllisyyttä julkisten hankintojen avulla. Hankintojen vaikutukset huomioidaan laajemmassa yhteiskunnallisessa kontekstissa.	Alkaen 2025
1.B.13	Kestävän ruokajärjestelmän tukeminen Kestävän ruokajärjestelmän tukeminen ja kasvupainotteisten ruokien lisääminen palveluliikelaitoksen ruokalistasuunnittelussa pohjoismaisten ravitsemussuositusten mukaisesti.	Kehitteillä
1.B.14	Julkisiin hankintoihin sisällytetään elinkaarisuunnitteluohje Luodaan elinkaarisuunnitteluohje, jossa tiivistetään kaupungin uudisrakennushankkeille määritetyt kestävyysvaatimukset. Elinkaarisuunnitteluohjeessa määritetään erilaiset sitoumukset ja kestävyysnäkökulmat, jotka kaupunki haluaa jatkossa ottaa huomioon uudisrakentamisessaan.	Alkaen 2026
1.B.15	Kalusteiden käyttöön pidentämisen toimintamalli Kalusteiden kiertoa kaupungin sisällä tehostetaan. Kalusteiden suunnittelu tukee tehokasta tilankäyttöä. Uusia työpisteitä tai muita tiloja perustettaessa ja vanhoja muokattaessa otetaan ensisijaisesti käyttöön jo kaupungin omistamat olemassa olevat kalusteet ja tätä toimintaa sujuvoitetaan digitaalisin ratkaisuin.	Kehitteillä, Alkaen 2025
1.B.16	Ympäristöystävällisen siivouksen hankinnat Kaupungin ja palveluliikelaitoksen käyttämät siivouksen ja teknomedian tuotteet täyttävät kriteeristön mukaiset vähimmäisvaatimukset ympäristöystävällisyydessä.	Kehitteillä
1.B.17	Minimoidaan kertakäyttötuotteiden käyttö Selvitetään kertakäyttötuotteet, joista luopuminen kaupungin toiminnoissa on mahdollista ja tehdään periaatepäätös kertakäyttötuotteiden korvaamisesta muilla vaihtoehdoilla.	Alkaen 2024

 Uusi Kehitteillä Toimintatapa tai meneillään

3.1.3.

RAKENTAMISEN TAVOITETILA 2030 JA TOIMENPITEET

RAKENTAMISEN TAVOITETILA 2030

Rakentamisen tavoitetilä koskettaa sekä olemassa olevia että uusia tiloja ja infrastruktuuria. Resurssi- viisas rakentaminen painottaa korjausrakentamista sekä rakennusten energiatehokkuutta. Resurssi viisas kiertotalous huomioidaan niin rakennusten kuin infrastruktuurin kohteissa, kuten uudiskohteiden ja

purkamisen suunnittelussa ja kilpailutuksessa. Resurssi viisauteen sisältyy tilojen siirtokelpoisuus, monikäyttöisyys ja muuntojoustavuus, kulttuuripe- rinnön säilyttäminen sekä pyrkimys 150 vuoden käyttöikään. Kalusteiden elinkaari on mahdollisim- man pitkä. Resurssi viisaan rakennetun ympäristön toimenpiteiden vaikuttavuutta mitataan.

TOIMENPITEET 1.C.18–1.C.26		
Alla olevassa taulukossa kerrotaan toimenpiteen otsikko, referaatti ja aikataulu. Liitteestä 1 löytyy tunnuksen avulla toimenpiteiden kaikki muut tiedot, kuten toimenpiteen vastuutahot.		
Numero	Toimenpide ja referaatti	Aikataulu
1.C.18	Parannetaan vajaakäyttöisten tilojen käyttöastetta Parannetaan käyttämättä olevien ja vajaakäyttöisten tilojen käyttöastetta sekä pidennetään tilojen elinkaarta. Tunnistetaan kulttuurin ja tilan yhteys käyttöasteen lisäämisessä.	Alkaen 2025
1.C.19	Päästöttömät työmaat – kestävien hankintojen green deal -sopimus Porin kaupunki liittyy Päästöttömät työmaat – kestävien hankintojen green deal -sopimukseen tai muutoin toteuttaa vastaavanlaista toimintaa Porissa.	Alkaen 2026
1.C.20	Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian investoinnit rakennuksissa Vuonna 2023 toteutetun kiinteistökannan energiatehokkuuspotentiaalin määrityksen mukaisesti Porin kaupunki edistää energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan energiaan tähtäviä investointeja niiltä osin, kun ne maksavat itsensä takaisin korkeintaan 10 vuodessa.	Alkaen 2026
1.C.21	Kestävän purkamisen green deal -sopimus Liittymällä Kestävän purkamisen green deal -sopimukseen Porin kaupunki tavoittelee purkumateriaalien uudelleenkäytön ja kierrättämisen lisäämistä ja purku-urakoiden kiertotalousvaatimusten huomioimista hankintojen suunnittelussa.	Alkaen 2026
1.C.22	Katuvalaistuksen vaihtaminen LED:eihin Vaihdetaan koko Porin katuvalaistus LED-valaisimiin ja parannetaan näin katuvalaistuksen energiatehokkuutta, mikä tuo myös taloudellista säästöä. Toimenpide on aloitettu jo vuonna 2021 ja tiekarttatyössä se saatetaan loppuun.	2021–2024
1.C.23	RC-rouheen käyttö toimintamallina soveltuvissa kohteissa Asfalttia, jonka valmistamisessa on käytetty RC-asfalttirouhetta, kutsutaan uusioasfaltiksi. Kierrättämäl- lä asfalttia asfalttimassan raaka-aineena pystytään pienentämään asfaltin hiilijalanjälkeä. Lisäksi RC-rouheen käyttö täyttää kiertotalouden kriteerit.	Alkaen 2023
1.C.24	Kierrätettyjen rakennusmateriaalien käytön lisääminen Pilotoidaan Materiaalitorin tai muiden vastaavien palvelujen käyttöä. Selvitetään toimintamallia, kuinka vihreän betonin, betonia korvaavien materiaalien ja uusioasfaltin käyttöä voidaan lisätä rakennuskohteis- sa kustannusvaikutukset huomioiden.	Alkaen 2024
1.C.25	Energiakartoitukset Porin julkisissa kohteissa Rakennusten energiatehokkuutta seurataan ja kartoitetaan rakennusten energiatehokkuuspotentiaalia Motiva-mallin mukaisesti, jotta tiedot siirtyvät automaattisesti energiatehokkuussopimuksen toimenpi- teiksi. Rakennusten paremmalla energiatehokkuudella voidaan vähentää paitsi tilojen kuluja myös vähentää energiantarvetta. Toimenpiteelle haetaan ulkopuolista rahoitusta.	Alkaen 2024
1.C.26	Tilojen energiankäytön reaaliaikaisen optimoinnin ja seurannan automatisointi Tilojen energiankäytön automatisoitu optimointi- ja seurantajärjestelmä vähentää energiakuluja sekä selkeyttää energian käyttöön liittyvää seurantaa ja raportointia. Tavoitteena on kaupungin tilojen reaaliaikaisen energiankulutuksen ja energiatehokkuuden ohjauksen sekä seurannan älykkäiden ratkaisui- jen ja automatisoinnin kehittäminen.	2028

 Uusi Kehitteillä Toimintatapa tai meneillään

3.1.4.

KAUPUNKISUUNNITTELUN JA MAANKÄYTÖN TAVOITETILA 2030 JA TOIMENPITEET

KAUPUNKISUUNNITTELUN JA MAANKÄYTÖN TAVOITETILA 2030

Kaavoitus ja kaupunkisuunnittelu ohjaavat resurssi- viisauteen ja kestäväan maankäyttöön. Rakennetun ympäristön painopiste on kestävässä kaupunkirakenteessa, täydennys- ja lisärakentamisessa, jo olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntämisessä sekä vihreän siirtymän yritysalueiden kaavoittamisessa. Vähähiilisen kiertotalouden ja luonnon monimuotoisuuden ulottuvuudet huomioidaan

esimerkiksi palveluverkon suunnittelussa, kiertotalouspalveluiden sijoittumisessa, korjausrakentamisessa, muuntojoustavuudessa, viihtyisässä lähiluonnossa sekä kulttuuriperinnön säilyttämisessä. Alueidenkäytön suunnittelussa otetaan huomioon ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja sen hillintä. Tämä näkyy esimerkiksi viisaan liikkumisen ratkaisuina, uusien energiamuotojen käyttöönottona, luontopohjaisina hulevesiratkaisuina, luonnon monimuotoisuutta tukevinä viheralueina sekä kaavojen vihertehokkuutena.

TOIMENPITEET 1.D.27-1.D.33		
Alla olevassa taulukossa kerrotaan toimenpiteen otsikko, referaatti ja aikataulu. Liitteestä 1 löytyy tunnuksen avulla toimenpiteiden kaikki muut tiedot, kuten toimenpiteen vastuutahot.		
Numero	Toimenpide ja referaatti	Aikataulu
1.D.27	Koko Porin sini-viherverkoston rakennemalli Tuotetaan Porin kaupungille sini-viherverkoston rakennemalli, jotta kaupunkisuunnittelussa voidaan vaivattomasti ja kestävästi huomioida luontoa, kaupunkivihreää ja vesialueita koskevat suunnitelmat, toimenpiteet ja lupaprosessit.	Alkaen 2025
1.D.28	Täydennysrakentamisen suosiminen sekä uudisrakentamisen keskittäminen Asumisen keskittäminen riittävien palvelujen sekä joukkoliikenneyhteyksien lähelle vähentää tarvetta liikkua moottorikäyttöisillä liikkumisvälineillä ja siten vähentää liikkumisesta syntyviä päästöjä.	Alkaen 2024
1.D.29	Kiertotaloutta ja kestävää kehitystä edistävät kaavalliset keinot ja rakennusjärjestys Varataan jo kaavoitusvaiheessa tilaa jakamistalouden ja kierrättämisen vaatimille toiminnoille ja edistetään kiertotalouden toteutumista kaavamerkinnoilla sekä rakennusjärjestyksen määräyksillä. Ohjataan kiertotalouden ja resurssiviisauden toteutumiseen lupaprosessissa.	Alkaen 2024
1.D.30	Hulevesiohjelman toimenpiteet Hallitaan hulevesitulvariskejä ja ehkäistään tulvavahinkoja sekä vähennetään huleveden sisältämiä epäpuhtauksia. Hulevesien hallinnalla voidaan edesauttaa ilmastonmuutokseen sopeutumista ja vähentää hulevesien haitallista vaikutusta vesistöihin.	Alkaen 2024
1.D.31	Suunnittelu-suositusten ja -kannustimien luominen pilottialueelle Määritellään suunnittelu-suositukset ja -kannustimet lisäämään kiertotaloutta ja kestäviä ratkaisuja pilottialueella Porissa. Pilotoinnin kautta saadaan kokemusta ja välitetään samalla konkreettinen viesti sitoutumisesta kiertotalouteen. Edistetään myös rakentamisen kiertotaloutta tontinluovutuksen keinoin.	Alkaen 2025
1.D.32	Pilotoidaan viherkertoimen käyttöönottoa Kaavoittajana Porin kaupunki asettaa tontille, korttelille tai alueelle viherkertoimen, jonka suunnittelija toteuttaa. Läpäisevät pinnat, viherkatot ja kaupunkivihreä ovat keino hallita hulevesiä ja ne viilentävät ympäristöä kuumina kausina sekä toimivat lämmöneristäjinä kylminä kausina.	Alkaen 2025
1.D.33	Porin kansallisen kaupunkipuiston rajausta turvaa ja edistää kaupunkivihreää Kansallisen kaupunkipuiston statuksen hyödyntäminen kestäväan kehityksen vahvistamiseksi kaupunkisuunnittelussa. Ympäristöministeriön hyväksymä kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttaminen tukee kestäväan kehityksen mukaista kaupunkisuunnittelua	Alkaen 2023

 Uusi Kehitteillä Toimintatapa tai meneillään

3.1.5.

LUONNONVAROJEN JA LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TAVOITTEET 2030 JA TOIMENPITEET

LUONNONVAROJEN JA LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TAVOITTEET 2030

Luonnonvarojen ylikulutus on keskeinen syy nykyajan suurimmille haasteille, kuten ilmastonmuutokselle ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiselle. Luonnonvaroja ovat esimerkiksi vesi, raaka-aineet ja energia. Luonnonvarojen kestävää käyttöä ja luonnon monimuotoisuutta tukeva resurssiviisas kiertotalous on yksi ratkaisusta kestävästä yhteiskunnan rakentamiseen. Porissa metsien rooli hiilinieluna ja -varastoina on tunnustettu kaupungin metsäohjelmassa. Maatalouden kestävyysmurrosta on edistetty ja maatalouden aiheuttamia haittoja luonnolle on pienennetty viestinnän ja kaupungin maaomistajuuden kautta.

Porin kaupungin omistamat arvokkaat luontoalueet on tunnistettu sekä säilytetty ja tarvittavat ennallistamistoimet on tehty. Rantojen monikäyttösuunnitelman toimenpiteet on toteutettu Yyterinniemen Natura 2000 -alueilla, eli Kokemäenjoen suistossa ja Preiviikinlahdella. Kasvava luontomatkailu noudattaa kestävä matkailun periaatteita.

Luonnon monimuotoisuutta tuetaan sekä lähiluonnossa että kaupunkiympäristössä yhteisen viher-suunnitelman ja Porin sini-viherverkoston rakennemallin avulla. Lähiluonnon säilyttäminen ja hyvä saavutettavuus vahvistavat asukkaiden hyvinvointia.

TOIMENPITEET 1.E.34–1.E.42		
Alla olevassa taulukossa kerrotaan toimenpiteen otsikko, referaatti ja aikataulu. Liitteestä 1 löytyy tunnuksen avulla toimenpiteiden kaikki muut tiedot, kuten toimenpiteen vastuutahot.		
Numero	Toimenpide ja referaatti	Aikataulu
1.E.34	Luontopalveluiden kehittämisstrategia Määritellään erityyppisten kaupungin ylläpitämien luonto- ja viheralueiden palvelutaso ja vastuutahot, jotta kuntalaisten luonnon virkistyskäyttö mahdollistuu. Luonnon virkistyskäyttö edistää fyysistä ja henkistä hyvinvointia, mikä vähentää terveydenhuollon kuluja.	2024
1.E.35	Porin kaupunki liittyy Luontoviisaat kunnat -verkostoon Porin kaupunki liittyy Luontoviisaat kunnat -verkostoon ja täyttää jäsenyyden edellyttämät kriteerit 4 vuoden sisällä liittymisestä.	Alkaen 2025
1.E.36	Luodaan Porin kaupungille metsäohjelma Laaditaan Porin kaupungille kestävä metsänhoidon mukainen metsäohjelma. Viestitään metsäohjelman toteutusvaiheista. Näin edesautetaan luonnon monimuotoisuutta, parannetaan virkistysmahdollisuuksia sekä hillitään ilmastonmuutosta.	Alkaen 2024
1.E.37	Kaupunkiniittyjen hoitosuunnitelma Kaupunkiniityt edesauttavat perinteisiä biotooppeja säilymään ja tarjoavat elinympäristön hyönteisille, sekä ovat helpompia ja halvempia hoitaa kuin perinteiset puistoalueet.	2025–2027
1.E.38	Itämerihaasteen toimenpideohjelman päivittäminen Lisätään Porin kaupungin vapaaehtoisia toimia Itämeren suojelun hyväksi, sillä etenkin rehevöityminen on suuri uhka Itämerelle. Erityisesti painotetaan hulevesien ja niiden päästöjen hallintaa INTERREG-hankkeiden avulla.	2024–2026
1.E.39	Haitallisten vieraslajien torjunta Varmistetaan, että haitallisten vieraslajien torjuntaa pystytään jatkamaan tarpeen vaatimassa laajuudessa myös vuonna 2024 loppuvan hankkeen jälkeen. Vieraslajeja torjumalla edesautetaan luonnon monimuotoisuutta ja parannetaan alkuperäisten lajien elinmahdollisuuksia.	2022–2024, 2025
1.E.40	Suojeltavien lajien elinympäristöjen vaaliminen Varmistetaan harvinaisten eläin- ja kasvilajien säilyminen sekä edesautetaan luonnon monimuotoisuutta.	Meneillään
1.E.41	Luontoretket ja luonnonsuojelun viestintä Tarjotaan mahdollisuuksia kuntalaisten luontosuhteen syventämiselle kestävä kehityksen mukaista retkeilytoimintaa tarjoamalla ja siitä sekä luonnonsuojelusta viestimällä. Yyterin uimaranta on Blue flag -sertifioitu vuodesta 2022 alkaen.	Meneillään
1.E.42	Maatalouden kestävyysmurrosta edistetään kaupungin maaomistajuuden ja viestinnän kautta Edistetään ympäristönäkökulmien toteutumista maataloudessa kaupungin maaomistajuuden kautta, samalla kasvatetaan maanviljelyksen hiilikädenjälkeä.	Alkaen 2025

3.2. KESTÄVÄN ARJEN TEEMA

Kestävän arjen teema huomioi resurssiviisaan kiertotalousyhteiskunnan kehittämisen Porin asukkaiden näkökulmasta. Tahtotilana on, että jokaisen porilaisen on mahdollisimman helppoa toteuttaa resurssi- viisautta omassa arjessaan ja se saavuttaa kaikki ikäluokat aina lapsista ikäihmisiin.

**ASUKKAAT JA
KAUPUNGIN
TYÖNTEKIJÄT
MUUTOS-
AGENTTEINA**

**KUNTALAISTEN
OSALLISTAMINEN**

3.2.1.

ARJEN KIERTOTALOUDEN TAVOITETILA 2030 JA TOIMENPITEET

ARJEN KIERTOTALOUDEN TAVOITETILA 2030

Asukkaiden on helppo toteuttaa kiertotaloutta. Kaupunki on parantanut yhteiskäytön palveluitaan ja mahdollistaa yhteistyössä yksityisten palveluntarjoajien kanssa erilaisten tavaroiden ja välineiden jakamisen, uudelleenkäytön ja korjaamisen. Kulutta-

mista, ruokahävikkiä ja jätteiden syntyä on vähennetty. Jätteiden kierrättämisen ja lajittelun mahdollisuuksia sekä kompostointiosaamista on parannettu. Kaupunki toimii aktiivisesti roskaantumisen vähentämisen puolesta.

TOIMENPITEET 2.F.43-2.F.50		
Alla olevassa taulukossa kerrotaan toimenpiteen otsikko, referaatti ja aikataulu. Liitteestä 1 löytyy tunnuksen avulla toimenpiteiden kaikki muut tiedot, kuten toimenpiteen vastuutahot.		
Numero	Toimenpide ja referaatti	Aikataulu
2.F.43	Kaikissa kaupungin toimipisteissä lajitellaan kattavasti Porin kaupunki toteuttaa kiertotaloutta ja resurssiviisautta ruohonjuuritasolla ja johtaa esimerkillä. Jotta Porin kaupungin toimet voivat olla vaikuttavia, täytyy kiertotalouden periaatteiden olla laajasti käytössä myös kaupungin omissa yksiköissä.	Kehitteillä
2.F.44	Omakoti- ja pientaloasujien lajittelumahdollisuuksien optimointi Nostetaan jätteiden kierrätysastetta sekä tehdään kierrättämisestä mahdollisimman helppoa omakoti- ja pientaloasujille. Perustetaan uusia hyötyjätepisteitä alueille, joille on arvioinnin perusteella tarvetta.	Alkaen 2024
2.F.45	Yhteiskäytettävät tavarat Porissa Lisätään yhteiskäytettävien tuotteiden määrää, niiden käyttöastetta sekä tietoisuutta yhteiskäyttömahdollisuuksista. Turvataan toimintaan tarvittavat resurssit. Jakamistalous vähentää tarpeetonta kuluttamista ja siten edistää kestävä kehitystä.	Alkaen 2024
2.F.46	Roskaantumisen hillinnän yhteistyöryhmä ja toimenpidesuunnitelma Roskaantumisen hillinnän yhteistyöryhmän ja suunnitelman tavoitteena on tehdä paikallisesti tehokkaita toimia. Aloitetaan kansallinen rantaroskaseuranta.	Alkaen 2024
2.F.47	Ruokahävikin seuranta kaikissa kouluissa ja päiväkodeissa Tavoitteena on vähentää koulujen ja päiväkotien ruokaloissa syntyvän ruokahävikin määrää. Kouluissa ja päiväkodeissa biojätteeseen päätyvä ruokahävikki on puolitettu vuonna 2030 vuoden 2020 tasoon verrattuna. Seurantatiedon hyödyntäminen (menekin arviointi) ja siitä viestiminen.	2023
2.F.48	Linjastohävikin jakaminen hyväntekeväisyyteen Palveluliikelaitoksen ruokalinjastohävikkiä jaetaan sitä eteenpäin jakaville tahoille nykykäytännön mukaisesti sekä toimintaa kehittäen.	Meneillään
2.F.49	Ruokailijamäärän vaihteluun liittyvän hävikin vähentäminen Vähennetään lukion ruokailussa syntyvää ruokahävikkiä.	Alkaen 2024
2.F.50	Porin työpajat kestävä kehityksen keskittymänä Varaosapankki, Välinevuokraamo sekä muu työpajatoiminta ovat toimiva porilainen kiertotalouspalvelukokonaisuus.	Meneillään

 Uusi Kehitteillä Toimintatapa tai meneillään

3.2.2.

YMPÄRISTÖOSAAMISEN TAVOITETILA 2030 JA TOIMENPITEET

YMPÄRISTÖOSAAMISEN TAVOITETILA 2030

Ympäristöosaaminen välittyy. Sitä on lisätty panostamalla ympäristökasvatukseen sekä viestimällä arjen kestävyysteista. Varhaiskasvatuksen, koulujen, seurojen, yhdistysten ja kulttuuritoimijoiden merkitys osana ympäristökasvatusta on tunnis-

tettu ja se tavoittaa kaikki ikäluokat lapsista ikäihmisiin. Asukkaiden tekemät kestävyysteot liittyvät esimerkiksi energiansäästöön, korjausrakentamiseen, kierrättämiseen sekä harkitsevaan kuluttamiseen.

TOIMENPITEET 2.G.51-2.G.61		
Alla olevassa taulukossa kerrotaan toimenpiteen otsikko, referaatti ja aikataulu. Liitteestä 1 löytyy tunnuksen avulla toimenpiteiden kaikki muut tiedot, kuten toimenpiteen vastuutahot.		
Numero	Toimenpide ja referaatti	Aikataulu
2.G.51	Tunnistetaan koulujen ja päiväkotien lähimetsät ja lähiluontokohteet oppimisympäristöinä Tunnistetaan koulujen ja päiväkotien ympäristökasvatuksessa sekä virkistytymisessä käytetyt lähiluontokohteet ja turvataan näiden säilyvyys. Näin edistetään luontosuhteen rakentumista.	Alkaen 2026 ●
2.G.52	Porin koulujen ympäristökasvatusviikon kehittäminen ja laajentaminen myös muille kävijöille Porin kaupunki koordinoi vuosittain kouluille ympäristökasvatusviikon. Jatkossa ympäristökasvatusviikon vierailukohteita voidaan laajentaa suunnattavaksi kaikenikäisille porilaisille. Porilaiset kokevat omistajuutta ympäristöasioissa ja kestävä kehityksen teemoissa.	Alkaen 2026 ●
2.G.53	Kuntalaisten ympäristöosaamisen ja arjen kiertotaloustaitojen kehittäminen Ympäristökasvatuksella halutaan tavoittaa kaikki ikäluokat lapsista ikäihmisiin. Kiertotaloustaitojen kehittämiseen sisältyy esimerkiksi yhteiskäyttö, korjaaminen ja huoltaminen, lajittelu sekä resurssi- ja kulutuskäyttämisen.	Meneillään ●
2.G.54	Vihreä lippu -toiminta Vihreä lippu on kestävä kehityksen ohjelma ja kansainvälinen ympäristömerkki päiväkodeille, kouluille, oppilaitoksille ja vapaa-ajan toimijoille.	Meneillään ●
2.G.55	Selvitetään mahdollisuuksia lisätä ympäristökasvatuksen resursseja Tehostetaan ympäristökasvatusta porilaisissa kouluissa ja varhaiskasvatuksessa. Selvitetään mahdollisuuksia ympäristökasvatuksen resurssointiin esimerkiksi erilaisten rahoituskanavien kautta ja varmistetaan, että kouluilla on resursseja toteuttaa erilaisia ympäristökasvatuksen toimenpiteitä.	Alkaen 2024 ●
2.G.56	Kestävän kehityksen toimintamalli ja oppimiskokonaisuudet Intopolkuun Kouluissa suunnitellaan rakenteita ja toimintatapoja, joilla kestävä kehitys edistetään oppilaita osallistamalla tai oppilaslähtöisesti. Korostetaan paikallisia näkökulmia ympäristökasvatuksessa ja jalkautetaan niitä Intopolun avulla.	Alkaen 2025 ●
2.G.57	Koulujen ja varhaiskasvatuksen ympäristökasvatuksen teemapäivät ja -viikot Lisätään porilaisten oppilaiden ympäristötietoisuutta ympäristökasvatuksen keinoin sellaisista teemoista, joihin oppilaat voivat itse vaikuttaa. Porin kouluissa ja varhaiskasvatuksessa vietetään vuosittain kestävä kehityksen toimiin tähtäviä teemaviikkoja ja teemapäiviä.	Meneillään ●
2.G.58	Kestävän ruokaketjun ja ruokahävikin opetusmateriaalin kehittäminen Luodaan yhdessä yhteistyökumppanien kanssa ruokahävikistä sekä kestävästä ruoantuotannosta ja ruokavaliosta kertovaa kouluille ja varhaiskasvatukseen suunnattua materiaalia, jossa korostetaan porilaisia ja satakuntalaisia näkökulmia.	Alkaen 2024 ●
2.G.59	Porin museot toteuttavat Ekokompassi-ympäristöjärjestelmää Kestävä kehitys ja ympäristövastuu kuuluvat kaikille aloille. Porin museot haluavat ympäristöohjelman ja ympäristölupauksen avulla sekä Ekokompassi-sertifiointijärjestelmää toteuttamalla viestiä ympäristöystävällisestä toiminnastaan sekä kehittää toimintaansa.	Kehitteillä, 2025 ●
2.G.60	Vihreä Kruunu -ympäristöohjelma Lastenkulttuurikeskus Kruunupäälle Lastenkulttuurikeskus Kruunupää, joka on porilaisena toimijana kansallisesti verkostoitunut ja kokoaan suurempi vaikuttaja taidekasvatustyössä, kehittää itselleen Vihreä kruunu -ympäristöohjelman, ja noudattaa ja kehittää sitä.	Kehitteillä, 2024 ●
2.G.61	Hulevesien makroroskatutkimus ja Mahanpuruja muovista -kampanja PSS ry:n Mahanpuruja muovista -kampanjan toteutuksen kehittäminen paikallisista näkökulmista. Yhteisprojektissa kehitetään toimialat ylittävää ja osallistavaa ympäristökasvatustoimintaa. Hulevesikajvojen makromuovitutkimuksen toteuttaminen Porissa.	Kehitteillä, Alkaen 2024 ●

3.2.3. LIIKKUMISEN TAVOITETILA 2030 JA TOIMENPITEET

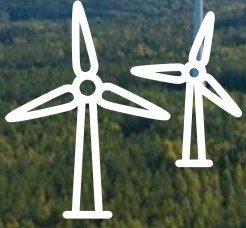
LIIKKUMISEN TAVOITETILA 2030

Porissa viisas liikkuminen on helppoa ja sen suosioita on kasvatettu mahdollistamalla ja kannustamalla. Kävelen, pyöräillen ja joukkoliikenteellä sekä muilla aktiivisilla ja viisailla liikkumismuodoilla tehtyjen matkojen määrät ovat kasvaneet. Pori ja Satakunta

ovat ympäristöystävällisesti saavutettavissa muualta Suomesta ja ulkomailta. Liikkumisen nykytilaa on selvitetty ja tulokset toimivat kehittämistyön pohjana. Erilaiset liikkumismuodot muodostavat yhdessä toimivan liikkumisjärjestelmän, jossa yhdistyvät joukkoliikenne sekä jakamistalouden ja aktiivisen liikkumisen muodot.

TOIMENPITEET 2.H.62-2.H.69		
Alla olevassa taulukossa kerrotaan toimenpiteen otsikko, referaatti ja aikataulu. Liitteestä 1 löytyy tunnuksen avulla toimenpiteiden kaikki muut tiedot, kuten toimenpiteen vastuutahot.		
Numero	Toimenpide ja referaatti	Aikataulu
2.H.62	Sujuvoitetaan kävelyä ja pyöräilyä Luodaan yhtenäisiä kävelyn ja pyöräilyn reittejä, joissa liikkuminen on helppoa ja turvallista, ja jotka kasvattavat kävelyn ja pyöräilyn suosiota etenkin Porin keskustaaajamassa ja sen läheisyydessä. Näin vähennetään lyhyiden matkojen automatkoja ja vaikutetaan positiivisesti esimerkiksi liikenteen päästöihin, ruuhkiin sekä kaupunkitilan viihtyisyyteen.	Alkaen 2024
2.H.63	Selvitetään mahdollisuudet ympäristöystävällisempään joukkoliikenteeseen Selvitetään mahdollisuudet ottaa käyttöön ympäristöystävällisempiä energianlähteitä käyttäviä linja-autoja Porin ja Ulvilan joukkoliikenteessä vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteena on vähentää joukkoliikenteen päästöjä korvaamalla bussit ympäristöystävällisemmillä vaihtoehdoilla, sekä samalla lisätä huoltovarmuutta.	Alkaen 2025
2.H.64	Matkaketjujen sujuvoittaminen Kehitetään liikkumisjärjestelmää siten, että vaihdot joukkoliikenteen, yhteiskäyttöisten liikkumisvälineiden (ml. kimpakyydit) sekä kävelyn ja pyöräilyn välillä ovat mahdollisimman saumattomia. Selvitetään polkupyörillä, yhteiskäyttöisillä liikkumisvälineillä sekä autoilla tapahtuvan liityntäpysäköinnin laajuutta Porissa ja kehitetään joukkoliikenteeseen liittymistä valikoiduilla alueilla.	Alkaen 2024
2.H.65	Lisätään pyörien runkolukitus- ja sisäsäilytyspaikkoja Helpotetaan ja kehitetään pyörien pysäköintiä Porissa sekä tehdään pyöräilyä kilpailukykyinen vaihtoehto autoilulle. Keskustan saavutettavuuden parantuminen pyörällä on eduksi myös keskustan elinvoimalle ja yritysten liiketoiminnalle.	Meneillään
2.H.66	Kampanjoilla uusia asiakkaita joukkoliikenteeseen Porissa toteutetaan erilaisia joukkoliikenteen kampanjoita vuoteen 2028 mennessä, joista osa muuttunut säännölliseksi. Näin pyritään tavoittamaan uusia joukkoliikenteen käyttäjiä sekä lisätä joukkoliikenteen käyttömääriä Porissa ja lähikunnissa.	Meneillään
2.H.67	Parannetaan henkilöstön mahdollisuuksia kestäväan työmatkaliikuttamiseen Parannetaan kaupungin työntekijöiden mahdollisuuksia kulkea työmatkoja pyörällä parantamalla pyöräilyä tukevia palveluja. Luodaan työntekijöille kannustimia tulla pyörällä töihin sekä työmatkojen kimpakyytiliikuttamiselle sähköinen alusta.	Alkaen 2023
2.H.68	Lentoliikenteen sähköistymiseen valmistautuminen Edistetään kaupallisen sähköisen lentämisen tulevaisuuden toimintaedellytyksiä etenkin Pori-Helsinki-liikennöintivälillä. Sähköinen lentoliikenne vähentää olennaisesti lentoliikenteestä syntyviä päästöjä, mikäli lentokoneiden akut ladataan uusiutuvalla energialla. Pori-Helsinki-välillä on potentiaalia sähköiseen lentämiseen niin matkan kuin matkustajamäärienkin puolesta.	Alkaen 2025
2.H.69	Henkilöjunaliikenne Pori-Tampere-rataosuudella uudella ostoliikennesopimuskaudella (2028) Selvitetään, millaisia edellytyksiä ja mahdollisuuksia Pori-Tampere-rataosuudella on henkilöliikenteen kehittämiseksi sekä mitkä ovat Porin kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa halutunlaiseen kehitykseen. Toimiva raideliikennenyhteys laajentaa kaupunkien työssäkäyntialuetta ja avaa uusia mahdollisuuksia asukasmarkkinoinnille sekä mahdollistaa Satakunnan hyötymisen Pirkanmaan vetovoimasta.	2026

 Uusi Kehitteillä Toimintatapa tai meneillään

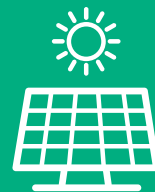
3.3. KESTÄVÄN VIHREÄN KASVUN TEEMA

Kestävän vihreän kasvun teema huomioi kaupungin yhteistyökumppanien merkityksen kiertotalousyhteiskunnan luomisessa. Tahtotilana on, että kaupunki työskentelee yhteistyössä yritysten, oppilaitosten sekä kansalaisyhteiskunnan kanssa resurssiviisauden saavuttamiseksi.

**YHTEISTYÖ
MUUTOSVOIMANA**

**ELINVOIMAA
KESTÄVYYDESTÄ**

3.3.1.

KIERTOTALOUDEN LIIKETOIMINNAN TAVOITETILA 2030 JA TOIMENPITEET

KIERTOTALOUDEN LIIKETOIMINNAN TAVOITETILA 2030

Poriin on syntynyt uutta kiertotaloutta, teollisia symbiooseja ja vihreitä teknologioita tukevaa yritystoimintaa, joissa hyödynnetään teollisuuden sivuvirtoja sekä esimerkiksi automaatiota, robotiikkaa ja teknologiametalleja. Peittoon ja Meri-Porin kiertotalousalueiden kehittymistä on vauhditettu aluesuunnittelun ja kaavoituksen avulla sekä kehittämällä vihreitä logistisia yhteyksiä.

Porissa edistetään kiertotalouden liiketoimintaa ja jakamistaloutta moninaisesti. Kiertotalouteen sisältyy sivuvirtojen hyödyntämisen lisäksi esimerkiksi käytettyjen tavaroiden kauppa ja vaihto, yhteiskäytön palvelut, korjaus ja uudelleen valmistus sekä kiertotalouden alustatalous ja digitaaliset innovaatiot.

Pori on kansainvälisesti tunnistettu kestävän kiertotalouden toimija, joka viestii toiminnastaan konkreettisten onnistumisten kautta. Resurssiviisuus ja vähähiilisyys kuuluvat kaikkien yritysten toimintaan Porissa.

TOIMENPITEET 3.1.70–3.1.74		
Alla olevassa taulukossa kerrotaan toimenpiteen otsikko, referaatti ja aikataulu. Liitteestä 1 löytyy tunnuksen avulla toimenpiteiden kaikki muut tiedot, kuten toimenpiteen vastuutahot.		
Numero	Toimenpide ja referaatti	Aikataulu
3.1.70	Edistetään kiertotalousliiketoiminnan sijoittumista Poriin Edesautetaan kiertotalousyritysten sijoittumista Poriin luomalla alueellisia infrakortteja sekä visualisointeja kiertotalousekosysteemeistä. Helpotetaan kehitystyötä sekä yritysten edellytyksiä löytää yhteistyötahoja ja näin vaikutetaan uusien työpaikkojen ja uuden kiertotalouden syntyyn Porissa.	2023–2026
3.1.71	Porin sataman alueiden ja etenkin Peittoon kiertotalouspuiston koordinointi ja liiketoimintamalli Peittoon kierrätyspuistolle tulee saada kiinteä toimintaa organisoiva taho, joka on osa kaupungin toimintaa. Tahon tehtävänä on kiertotalouspuiston markkinointi ja potentiaalisten kestävän kiertotalouden toimijoiden sitouttaminen.	Alkaen 2025
3.1.72	Kiertotalousviestinnän lisääminen elinkeinoelämälle Tavoitteena on, että Pori on tulevaisuudessa kansainvälisesti tunnistettu kiertotalouden toimija, joka viestii toiminnastaan kohderyhmittäin konkreettisten onnistumisten kautta.	Alkaen 2024
3.1.73	Jätehuollon kuljetuksen päästöjen minimointi Vähennetään jätehuollon tuottamia päästöjä, kuten jätteiden kuljetuksen ja käsittelyn päästöjä. Päästöjen minimointi on sekä resurssiviisasta että vaikuttaa ilmastopäästöihin alentavasti.	Alkaen 2024
3.1.74	Uudelleenkäyttöä edistävän verkkopalvelun hankinta Lisätään tietoutta Porin ja Satakunnan kiertotalousmahdollisuuksista, kuten korjauksen-, huollon-, vuokrauksen ja lainauksen palveluista, tuoden paikalliset ammattilaiset ja palvelun käyttäjät yhteen. Edistetään kestävän kulutuksen kulttuurinmuutosta ja uudelleenkäyttöä. Esimerkiksi Fiksukulutus.fi-palvelulla.	Alkaen 2024

 Uusi Kehitteillä Toimintatapa tai meneillään

3.3.2.

UUSIUTUVAN ENERGIAN TAVOITETILA 2030 JA TOIMENPITEET

UUSIUTUVAN ENERGIAN TAVOITETILA 2030

Porissa uusiutuvilla ja päästöttömillä energiamuodoilla tuotetun sähkön määrä on kasvanut ja energiantuotannon päästöt ovat laskeneet. Paikallinen energiantuotanto on monipuolista ja hajautettua tukien huoltovarmuutta. Energiantuotantomuotojen koko elinkaaren aikaiset ympäristövaikutukset

otetaan huomioon. Energiatехokkuus, uusiutuvan energian käyttäminen ja mahdollisuus hukkaenergian hyödyntämiseen huomioidaan kaikessa toiminnassa. Uusien päästöttömien energiamuotojen, kuten vedyn käyttöönottoa sekä energian varastoinen mahdollisuuksia on kehitetty. Energiatехokkuustoimilla on saavutettu kustannussäästöjä.

TOIMENPITEET 3.J.75–3.J.81		
Alla olevassa taulukossa kerrotaan toimenpiteen otsikko, referaatti ja aikataulu. Liitteestä 1 löytyy tunnuksen avulla toimenpiteiden kaikki muut tiedot, kuten toimenpiteen vastuutahot.		
Numero	Toimenpide ja referaatti	Aikataulu
3.J.75	Energiatехokkuussopimuksen jatkaminen 2025 jälkeen Sitoudutaan työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston ja Kuntaliiton väliseen Kunta-alan energiategokkuussopimuksen toimenpiteisiin ja tavoitteisiin jatkokaudella 2025–2030. Sopimus on edellytys Kohti hiilineutraalia kuntaa (HINKU) -verkostoon kuulumiselle.	2025–2030
3.J.76	Pori meritulivoiman keskuksena Pori on meritulivoimarakentamisen keskus. Edistetään uusiutuvilla ja päästöttömillä energianlähteillä tuotetun sähkön määrää. Kasvatetaan alueellista ja kansallista energiaomavaraisuutta.	Meneillään
3.J.77	Selvitetään mahdollisuuksia päästöttömälle pienenergiatuotannolle Selvitetään mahdollisia alueita ja tarvetta päästöttömälle pienenergialle Porissa sekä mahdollisia pilotoinnista kiinnostuneita tahoja. Päästöttömän energian lisääminen ja energiatuotannon hajauttaminen lisää sekä energiaomavaraisuutta että huoltovarmuutta, ja vähentää energiantuotannon päästöjä.	Alkaen 2025
3.J.78	Kunnille, pk-yrityksille ja kuluttajille maksutonta energianeuvontaa Edistetään energiategokkuutta ja uusiutuvaa energiaa kaikilla yhteiskunnan tasoilla. Tällä hetkellä toimintaa rahoittaa Energiavirasto.	Meneillään, 2025 asti
3.J.79	Hukkalämmön hyötykäytön edistäminen Toteutetaan hukkalämmön hyödyntämisen tiekartan 2030 toimenpiteitä. Hukkalämmön hyödyntämisellä voi parantaa energiategokkuutta tai myydä lämpöä esimerkiksi kaukolämpöverkkoon. Hukkalämmön uusiokäyttö vähentää lämmityksestä syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä.	Alkaen 2023
3.J.80	Uusiutuvan energian ja energiategokkuuden vauhdittaminen Hyödynnetään saatavilla olevaa rahoitusta uusiutuvan energian ja energiategokkuuden lisäämiseksi	Alkaen 2024
3.J.81	Öljylämmityksestä luopuminen kaupungin kohteissa Luovutaan öljylämmityksestä ja siten vähennetään lämmityksestä syntyviä päästöjä. Öljystä luopuminen edistää energiaomavaraisuutta ja huoltovarmuutta.	Meneillään

 Uusi Kehitteillä Toimintatapa tai meneillään

3.3.3. YHTEISTYÖN TAVOITETILA 2030 JA TOIMENPITEET

YHTEISTYÖN TAVOITETILA 2030

Porin kaupunki on aktiivinen vihreän kasvun edistäjä niin seudullisesti kuin valtakunnallisesti. Yhteistyötä tehdään kuntien, yritysten, oppilaitosten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Kaupunki toimii yhdessä yhteistyökumppaniensa kanssa materiaalien kierrätys- ja kiertotalousasteen lisäämiseksi. Porin kaupunki kannustaa kaikkia yhteistyökumppaneita

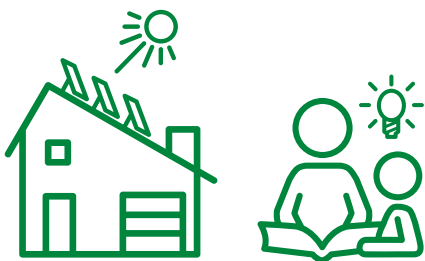
taan kestävä kehityksen hengessä kiertotalous-, ilmasto- ja ympäristötekoihin sekä näistä viestimiseen ja kasvattaa täten hiilikädenjälkeään. Kaupunki on ottanut itselleen aktiivisen roolin yritysten kanssa tehtävän kiertotalousyhteistyön ja TKI-toiminnan vauhdittajana varmistaen, että kiertotalouden ja vihreän siirtymän yrityksiin on tarjolla osaavaa työvoimaa.

TOIMENPITEET 3.K.82-3.K.89		
Alla olevassa taulukossa kerrotaan toimenpiteen otsikko, referaatti ja aikataulu. Liitteestä 1 löytyy tunnuksen avulla toimenpiteiden kaikki muut tiedot, kuten toimenpiteen vastuutahot.		
Numero	Toimenpide ja referaatti	Aikataulu
3.K.82	Ekosysteemisopimus Porin kaupungin ja työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) välille on solmittu vuosille 2021-2027 Innovaatio-toiminnan ekosysteemisopimus. Ekosysteemisopimuksen avulla tuetaan temaattisten painopistealueiden TKI-toimintaa, mitkä hyödyntävät digitalisaation, uusien teknologioiden ja hiilineutraaliuden tuomia mahdollisuuksia ja siten vauhdittavat elinkeinoelämän uudistumista ja kestävä kaupunkia. TEM rahoitusosuus on 60 %.	2021-2027
3.K.83	ICC - Intelligent Cities Challenge 2.0 ICC-verkostossa tehtävä strategiatyö auttaa kohdistamaan kehittämistoimenpiteitä niin, että kiertotalouden avulla lisätään alueemme yritysten ja elinvoiman kasvua. Yhteistyöverkosto koostuu 136 eurooppalaisesta kaupungista ja se auttaa kaupungeja kehittämään älykästä, vastuullista ja kestävä kasvua edistyneen teknologian avulla.	2023-2025
3.K.84	Yritysten ilmastokumppanuustoiminta Porin kaupunki kannustaa sekä kaupungin kanssa yhteistyötä tekevien että muita alueella toimivia yrityksiä tekemään ympäristötyötä kaupungin Ilmastokumppanuus-sopimusten avulla.	Meneillään
3.K.85	Kiertotalous ja osaaminen Satakunnan teknologiametalliklusterissa Satakunnan teknologiametalliklusteri on merkittävässä roolissa kehittäessä Suomeen vihreää vientiteollisuutta. Yritysten haasteena kasvussa on koulutuksen ja osaajien vaje sekä tiiviimmän TKI-yhteistyön tarve innovaatioekosysteemien rakentamiseksi kiertotalouteen. Tähän ongelmakohtaan KARHU-hanke pureutuu.	2023-2025
3.K.86	Hävikkiruokaterminaalin perustamisen tukeminen Kaupunki valmistautuu osallistumaan hankkeeseen, jossa Poriin perustetaan ruokahävikkiterminaali, jonne keskitettäisiin ruokahävikki ja sen jakaminen eteenpäin hyötykäyttöön. Ruokahävikin vähentäminen tehostaa elintarvikeketjua ja auttaa osaltaan ehkäisemään ympäristöongelmia, ja ruoan jakaminen eteenpäin tarvitseville on merkittävä sosiaalisen kestävyuden teko.	Alkaen 2025
3.K.87	Visit Porille Sustainable Travel Finland -sertifikaatti Porissa toteutetaan Sustainable Travel Finland -kehittämishjelmaa. On tärkeää, että matkailun volyymin kasvaessa yhä suurempi osa matkoista tehdään kestävästi myös Porin alueella.	Kehitteillä
3.K.88	Ravinteiden kierrättämisen TKI-toiminta Jatketaan ravinteiden kierrättämiseen liittyvää TKI-toimintaa, jossa ravinteita pyritään saamaan hyötykäyttöön niin puhdistamolietteistä kuin muistakin orgaanisista jätteistä.	Kehitteillä, alkaen 2024
3.K.89	Puhdistamolietteen hyödyntäminen biokaasutuotannossa Puhdistamolietettä hyödynnetään biokaasutuotannossa. Sopimuskuumppani valmistaa kuivatusta puhdistamolietteestä biokaasua ja hoitaa syntyvän mädätteen jatkokäsittelyn sekä sijoituksen.	Meneillään

 Uusi Kehitteillä Toimintatapa tai meneillään

4. YHTEENVETO

Kuten Porin kaupunkistrategiassa todetaan, globalisaatioon, kaupungistumiseen, ilmastonmuutokseen, teknologiseen murrokseen, väestön ikääntymiseen ja eriytymiseen liittyvät muutokset haastavat Poria entistä vahvemmin. Nämä muutokset ovat niin kutsuttuja megatrendejä, joita tapahtuu kaikkialla maailmassa. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran tutkimuksen mukaan vuonna 2023 megatrendit tiivistyvät luonnon kantokyvyn murenemiseen, kilpailuun digivallasta, talouden perustan rakoilemiseen, kasvaviin hyvinvoinnin haasteisiin sekä demokratian kamppailun kovenemiseen (Sitra 2023). Näihin megatrendeihin vastataan Sitran mukaan ekologisen jälleenrakennuksen, kestävien elämäntapojen, kiertotalouden, uusien vaikuttamisen tapojen, sekä digivihreän siirtymän voimin. Työkaluja kaikkiin näihin vastauksiin löytyy tästä resurssiviisaasta kiertotalouden tiekartasta. Kaupunkistrategiassa todetaan myös, että samalla kun taklataan näitä megatrenditason ongelmia, on yhtäaikaaisesti myös "varauduttava pandemioihin tai epävarman maailmantilanteen kaltaisiin mustiin joutseniin". Ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurillisesti kestävä kaupunki on helpompi vastata kaikenlaisiin maailmantilanteisiin. Siksi niin kaupunkistrategia, kuin tämä resurssiviisas kiertotalouden tiekartta on rakennettu huomioiden kestävä kehityksen eri ulottuvuudet.

Tiekarttaa tehtiin yhdessä ja myös sen toteutumisesta huolehditaan yhdessä. Tiekartan toimeenpanossa jokainen vastuutaho panoksellaan huolehtii siitä, että toimenpiteet tulevat huomioiduksi. Elinvoima- ja ympäristötoimiala huolehtii muun muassa siitä, että tiekartan toiminta tulee näkyväksi ja siten jalkautuu koko kaupungin kestävyystyöksi. Työssä tarvitaan kuitenkin eri toimialojen asiantuntijoiden ja päättävien tahojen tuki.

Tämä on Porin ensimmäinen kiertotalouteen, kestävään kehitykseen, ilmastonmuutokseen sekä ympäristöasioihin keskittyvä tiekartta. Tiekartta kokoaa yhteen ja tekee näkyväksi niin jo olemassa olevaa kuin uuttakin kaupungin kestävyystyötä, sekä mahdollistaa aiempaa paremmin kokonaiskuvan laajasta koko kaupungin kattavasta työstä. Tiekartta onkin Porin kaupungille samalla kattava ympäristöohjelma, joka on pitkään puuttunut. Laajan ja ajantasaisen kokonaiskuvan turvin myös toiminnan mittaaminen ja kehittäminen mahdollistuu, ja uusia mahdollisia toimia suunnitella on jo kattavasti tietoa siitä, mitä ja miten Porissa on kestävä kehitys sekä kaupunkistrategiaa edistetty. Ohjelman seurannasta ja vuosittaisesta raportoinnista kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle vastaa elinvoima- ja ympäristötoimiala. Onnistunut raportointi vaatii tiivistä yhteistyötä muiden toimialojen ja toimijatahojen kanssa.

5.LIITTEET

LIITE 1 Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan
toimenpiteiden tiedot

Porin resurssiviisas kiertotalouden tiekartta 2030 on tehty Circwaste – Kohti kiertotaloutta -osahankkeessa C.11.

Tekstissä olevat linkit löytyvät vain sähköisestä versiosta, joka on löydettävissä www.resurssiviisas.pori.fi -sivun kautta.

Kuvat: Porin kaupunki
Lokakuu 2023